

„Meg kell őrizni a közösség erejét és megtartani a közös nyelvet”

Trianonra emlékezett a város

Kilencvenkét éve már, hogy Trianonban aláírták a magyarságra kényszerített békediktátumot, amelynek hatásai, következményei a mai napig élnek. A június 4-i ünnepi megemlékezésen T. Mészáros András polgármester azt hangsúlyozta: meg kell őrizni a közösség erejét és meg kell tartani a közös nyelvet. Stencinger Norbert történész pedig arról beszélt, hogy a mai időkben is szükség van egységre, hitre, reményre és szeretetre, arra az összefogásra, amit Trianon után mutattak a magyarok.

Kilencvenkét esztendeje, 1920. június 4-én 16 óra 30 perckor, a versailles-i Nagy-Trianon palotában Simonyi-Semadam Sándor kormányának küldöttei aláírták a magyarságra kényszerített békeszerződést. Az ország elvesztette területének mintegy két-harmadát és lakosságának több mint felét. Az elszakított területeken élő 10,6 millió ember mintegy harmada magyar volt.

A békediktátum szétzúzta Magyarországot: az erdők, a nemesfémbányák, a természeti kincsek jelentős része a határon kívülre került, és a magyar vasúti hálózat is érzékeny veszteségeket szenvedett. Trianon hatásait a mai napig a bőrükön érzik a magyarok.

Június 4-én az ország számtalan településén megemlékeztek Trianonról – ahogy Érden is, a kutyavári emlékműnél. Az egyórás ünnepségen a Vörösmarty Mihály Gimnázium diákjai versekkel, énekekkel emlékeztek, T. Mészáros András polgármester pedig ünnepi beszédében hívta fel a figyelmet arra: a szü-

lőföld szentsége kötelességünké teszi, hogy megtartsuk az általa rendeltetett közösséget.

– Válságos időkben, mint amilyen a mostani is, nincs az utókor által számon kérhetőbb feladatunk, mint megőrizni a közösség erejét, megtartani a közös nyelvet, amelyen mind ugyanúgy értjük a szavakat. Ezek azok az erények, ez az az erő, amelyeket egyetlen szerződés, egyetlen diktátum sem tiporhat el. Ez a nemzet közösségének ereje, ez az a nyelv, amelyet mindannyian értünk. Ezt elveszejtteni olyan bűn, amelyet soha nem bocsátanak meg nekünk gyermekeink. Mert csak akkor lesz ténylegesen „haza a magasban”, akkor éltetheti szerte a világban valamennyi magyart a közös szív vérárama, ha a szülőföld a határok fölött átívelve ölel magához mindannyiunkat – hangsúlyozta T. Mészáros András, hozzátéve: ez az, ami elviselhetővé teheti a még ma is fájó sebet.

Stencinger Norbert történész ünnepi megemlékezésében fel-

A megemlékezés végén a jelenlévők elhelyezték koszorúikat, virágaikat

Minden korosztály képviseltette magát a városi ünnepségen

idézte 1920. június 4-ét, amikor egy egész nemzet gyászolt; tíz percre megállt az élet a Magyar Királyság területén, illetve az egész Kárpát-medencében. Dél előtt tíz órakor felzúgtak a harangok, leállt a tömegközlekedés és megnémult az egész ország.

– Aztán az ország magához tért, és a két világháború között a romokból élhető, európai színvonalú országot teremtett. Hogyan sikerülhetett? Összefogással, ami mindig is jellemezte a magyar embert, és a bajban jött elő leginkább. Akkor nem jelentett problémát az, hogy több százezer menekült érkezik a határokon túlról, fel sem merült az a kérdés, hogy szükség van-e rájuk, kell-e nekik állampolgárság – mint ahogy néhány évvel ezelőtt megtörtént.

A második világháború az első következménye – ha nincs a békediktátum, illetve hasonló szellemű, más országokkal megkötött békeszerződés, akkor közel sem biztos, hogy kitör a második világháború. Vannak olyan történészek, akik egy történelmi eseménynek tekintik a két viláégést. Aztán jött a kommunista rémuralom. De a magyarság mindig felállt, mindig egységet mutatott. Erre van szükségünk ezekben az időkben is. Egységre, hitre, reményre és szeretetre, olyan szeretetre, amelyre csak mi, magyarok vagyunk képesek. Hitre, amely sugallja nekünk, hogy egyek vagyunk. Mert ha ez a hit, ez a gondolat megvan, akkor nincs az az országhatár, amely ezt a népet szétválasztja – hangsúlyozta megemlékezésében Stencinger Norbert, hozzátéve: Trianonról azért kell beszélnünk, hogy utódaink ismerjék történelmünket.

Az ünnepi műsor végeztével a jelenlévők elhelyezték koszorúikat, virágaikat az emlékmű talapzatánál – volt, aki lehajtott fővel, más imával emlékezett. És ahogy annak idején a magyar nép egét elsötétítették a baljós fellegek, úgy közeledett most is, a koszorúzás végén a hatalmas zivatar.

Ádám Katalin

T. Mészáros András a közös nyelvnek és a közösség erejének fontosságáról beszélt

Sikerélményre mindenkinek szüksége van. Tanyavilágban, az iskolába kilométereket gyalogló gyermeknek éppen úgy, mint a fővárosban órákat adó egyetemi tanárnak. A felsorolást hivatások, szakmák szerint lehetne sorolni, a fizikai munkásoktól kezdve a tisztviselőkön át a felsőbb vezetőig bezárólag. Sikerélmény akkor születik, ha valaki az előre kidolgozott tervét pozitívan befejeztetnek találja. Ezzel egyidőben szűnik meg a munkálkodásán végigvonuló görcs, amely ugyancsak feloldódik egy szempillantás alatt. A sikerélmény akkor is előáll, ha csak egyedüli és nincs tanúja. Sokakban magányosan is lezajlik ez az érzés, de köréből kilép és felfokozódik, ha a sikeres tettet véghezvivő, csak egyetlen dicsérő, elismerő szót hall. Esetünkben éppen erről van szó.

Európa nagyvárosait járva sokszor megcsodáltam a hírneves épületeket, s néhányszor azon tűnődtem, milyen nagy küzdelmet kellett megvívnia tervezőjének, amíg művét létrehozta! Persze, nem egyedül. Ebben sok ezer ember szorgalmára, kitartó és műves munkájára volt szükség. Jelentős irodalma van annak, hogy Eiffel mérnöknek milyen támadásokat kellett elviselnie, hogy műve, a francia főváros jelképe, a torony fennmaradjon, hogy a Világkiállítás végeztével ne bontsák le! Köztudomású, hogy több neves szakértő hangoztatja: ezzel a toronnyal elcsúfítják Párizst!

A szerkesztő jegyzete

Vicc nélkül

Különös kiállítás nyílt meg a Városi Galériában. Nem első-sorban a kiállított képek stílusa, jellege tette különössé a tárlatot, hiszen láttunk itt már sokféle stílusú, sokféle technikával készített műveket, inkább a feldolgozás módja tér el ezúttal a szokványostól. Karikatúrák foglalják el most a falakat és várják a látogatókat még július közepéig. Karikatúrák, azaz olyan képek, olyan ábrázolások – milyenek is? Nem szívesen írnék le sokszor hallott minősítéseket, miszerint a karikatúrák viccesek, humorosak, könnyed derűt sugároznak, mert ez nem lenne igaz. Az igazi, jó karikatúra ugyanis, ha fakaszt is mosolyt, inkább fejcsoválásra késztet. Az is lehet, hogy nevetetés helyett éppen, hogy elszomorít. Vagy láttára inkább megcsóváljuk a fejünket, és azt mondjuk: tényleg, a mindenit, ez valóban így van, ahogy a képen látszik, legfeljebb eddig nem vettük észre. Vagyis: Ez van! – ahogy a most zárult pályázat és a kiállítás címe is mondja.

De mi az, amire ezek a karikatúristák azt mondták, hogy ez van? Mi van itt körülöttünk, milyen dolgoknak, jelenségeknek látják ők sajátos látásmódjukkal az átlagember szemével nem mindig észrevehető oldalát, gyakran éppen a fonákját? A kiállítást végignézve bizony sajátos körkép bontakozhat ki a szemlélő előtt. Egyik fő értéke a tárlatnak éppen ez: az élet-szemlélet, valóságos életünk személyre vétele a karikatúra eszközkészletével. Szó nincs itt gúnyrajzokról, mondanivaló nélküli csúfolódásokról. Itt nem lerajzolt viccek szerepelnek; nem ismert emberek eltorzított arcán poénkodnak az alkotók, nem politikusoknak, vagy egyéb közszereplőknek címzett „bátor” képi odamondogatás szerepel a képeken.

Sajnos, vagy nem sajnós, de észre kell vennünk: az élcéldések céltáblái bizony a legtöbb esetben mi magunk vagyunk. Mert vannak fogyasztékosságaink, rossz szokásaink és restellnivaló tulajdonságaink bőséggel – meg persze gondjaink is akadnak, amelyeket jó lenne megoldanunk. Ez utóbbihoz, tudjuk, első lépés a felismerés: hogy tudjuk, mi a baj, mit kellene megváltoztatni. Beszélhetünk erről bármennyit – írhatunk is, akár komplett újságoldalakon keresztül csupa okosságot – a képi megjelenítés azonban általában hatásosabb. Ezt el kell ismer-nem, írással foglalkozóként is – hadd illusztráljam egy példával. Kelemen István Dolgos hétköznapiok címet adta egyik – egyébként pályázatnyertes – munkájának. A képen az állampolgár, a dolgozó ember igyekszik. Fut. És miért fut, minek a megszerzéséért fut? Mint valamennyien: a pénzért, ami ott gurul, nehezen megszerezhető forint formájában előtte. Fut szegény – mint ahogy futunk valamennyien – annyira, hogy észre sem veszi, a jól ismert fekete csuklyás, fehér koponyás, kaszáját vállán hordozó halál bizony már ott ül a nyakán. Hasonlítsuk össze ezt a képet egy leírt mondat-tal: „Emberek, ne hajtsatok annyira a pénzre, az anyagiakra, mert belehaltok...” – ugye, mennyivel ütősebb, mennyivel hatásosabb a jól sikerült karikatúra?

Azt hiszem, nem túlzás azt állítani: a falakon, ezeken a képeken a valódi élet, a mi életünk van – amely karikatúrák nélkül sokkal szegényesebb, sokkal szürkébb lenne.

[Handwritten signature]

Sikerélmény

Pontos értesüléseink vannak arról is, hogy Országházunk tervezője és megalkotója a kínok kínját élte át, míg átgondolt tervét sikerült végül is véghezvinnie, pedig az építkezéssel megbízott köztisztelőben álló úr újabb és újabb tervek készítésével gyötörte, a legapróbb részletekbe is beleszólva. Ezeknek a nagyszerű, kreatív alkotóknak az életéből talán elmaradt a siker élménye? Életüket végigkísérve tudjuk, ha későn is, de hozzájuk is beköszöntött ez a csodálatos érzés, szakmai elismerések, olykor anyagiakkal kísért felsőbb helyről kapott elismerések és kitüntetések alakjában. A legnagyobb sikerélményük mégis az volt, amikor a lakosok elfogadva a műveket, alkotójukat szívükbe zárták.

A világhíres alkotóktól térjünk csak vissza a mi „szürke” kis világunkba, ahol napról napra születnek eredmények, de ezeknek létrehozói közül csupán kevesen örülhetnek teljesítményüknek, ami a valódi sikerélmény elmaradását jelenti. Mire gondolok? Egészen „apró” dolgokra.

Például az a gyermek, aki közepes tanulóból végre felküzdi magát a jók közé, de a szülei tudomást sem vesznek erről. Pedig a gyermek boldogan mondaná el otthon apjának, anyjának, hogy jelest kapott aznap iskolai dolgozatára, de még nincs otthon senki, és mikor szülei sorra hazatérnek, lein-

tik, hogy hallgasson, képtelenek odafigyelni, mert fáradtak, sőt, megtoldják azzal, ha éhes vagy, keress valamit magadnak a hűtőben vagy a kamrában. A családban elmaradó közös beszélgetések miatt elmarad a sikerélmény feldolgozása is, ami a fiatal, kibontakozni vágyó szellemet meg is akaszthatja fejlődésében. A napokban olvasom az egyik író társammal készült interjúban: „Emlékszem, milyen boldognak és büszkének éreztem magam, amikor engem dicsértek meg először. Hétéves voltam és apám megkért, hogy segítsék neki a kertben. Olyan keményen dolgoztam, amennyire csak tudtam, és nagyon jól esett nekem, amikor megcsókolt és azt mondta, köszönöm fiam, remekül dolgoztál, sokat segítettél! Szavai több mint hat évtized után is fülemben csengenek.”

Bíró András